

Tarih Ve Kültür Şehri Urfa

– Kamile Özdem · 28 Haziran 2019

TARİH VE KÜLTÜR ŞEHİRİ URFA

Geniş bir platform üzerinde kurulan Urfa (er- Ruha) Musul'u Halep'e bağlayan tarihi ipek yolu güzergahında yer almaktadır. Ayrıca Urfa "Bereketli Hilal" olarak bilinen bölgenin kuzey batı kesiminde, hemen hemen bütün yönlerden gelen önemli yolların kavşağında bulunmaktadır. Tarihi gelişim sürecinde, üzerinde birçok bağımsız devlet ve beylik kurulmuş, bir çok uygarlığa beşiklik etmiştir.

İslâm hakimiyetinden sonra, Müslümanlar, zamanla Urfa'ya kendi renk ve çizgilerini kazandırmıştır. Osmanlı döneminde, Osmanlılar bunları kendi üsluplarıyla netleştirerek bir İslâm şehri yapısını oluşturmuştur. Nuh Tufa'nından sonra kurulan şehirlerden biridir Urfa. Hz. Adem, Hz. Nuh, Hz. Musa, Hz. Elyase, Hz. Şuayb, Hz. İsa, Hz. Yakub, Hz. Yusuf, Hz. Eyyub'ün yaşadığı ve Hz. İbrahim' in doğduğu mekandır Şanlıurfa. Bundan dolayıdır ki Şanlıurfa'ya "Peygamberler Şehri" de denilmektedir.

Tarımın ilk yapıldığı, ilk üniversitenin kurulduğu üç semavi dinin yeşermesine ev sahipliği yapmış, ateşin Hz. İbrahim'i yakmadığı farklı kültür unsurlarının bir arada yaşadığı ve misafirperver insanların harmanlandığı kadim bir şehirdir Urfa. Tarihsel birikimiyle birçok medeniyete beşiklik eden bu şehir din, dil, ırk, kültür medeniyetlerin ayırımını yapmadan kaynaşan bir hoş görü şehridir Urfa.

Urfa, taşı, toprağı tarihle yoğrulmuş bir şehir olmanın yanında il genelinde ortaya çıkan her arkeoloji kazılarda tarihin yeniden yazılmasına vesile olmuştur. En son olarak 1983 yılında tarlasını karasabanla sürerken bulunduğu oymalı taşı müzeye götüren bir çiftçi sayesinde 12.000 yıl öncesine ait olan kalıntılara rastlanmış ve bu kazılar sonunda şimdi turizmin yerli ve yabancı turistlerin akın ettiği "Göbekli Tepe" kalıntıları ortaya çıkmıştır.

Şu anda Halepli bahçe'de dünyanın en büyük müzesine ev sahipliği yapmaktadır. Ayrıca 2007 yılında Halepli bahçede yapılan bir kazı sonucu " Savaşçı Amazon Kraliçelerinin Mozağe Resmedilmiş Dünyadaki İlk Örnekleri" ne rastlanmıştır. Fırat'ın renkli taşlarından yapılan Edessa mozaiklerinin en önemli özelliği 3 milimetre kare ebadında taşlardan oluşmaktadır. Bu yüzden Şanlıurfa, "Mozaikler Şehri" olarak tanımlanır. Her bir köşesi tarih kokar Şanlıurfa'nın. Halil-ür-rahman Camii , Dergah Camii, Ulu Camii, Pazar Camii, Hasan Padişah Camii, Dabakhane Camii, Kadioğlu Camii, Arabi Camii, Hacı Lütfullah Camii, Selahaddin Eyyubi Camii, Eyyüb Peygamber Camiileri tarihe şahitlik eden yapılardır. Bunların yanında Nemrut Tahtı, Hızmalı köprü, Karakoyun su kemeri, Çift Kubbe, Harb-ı Umumi şehitler anıtı, Mustafa Kemal Paşa anıt çeşmesi'de tarih kokan yapılardır. Eski urfa sokaklarının dar tetirbeli yolları ve kesme taşlardan yapılmış o tarihi evler yokmu, kışın sıcak tutan yazları serin olan mekanlardır.

Fırat nehri ile birleşen Dicle nehrinin damat ve beyaz gelinlikler içinde gelinin süzülüp aktığı şehirdir

Urfa. Türkiye'nin en büyük barajlarından olan Atatürk Barajının bulunduğu şehirdir Urfa. Birecik ilçesinde kel aynaklarıyla , Suruç'u, önceden pamuğu ile meşhur olan şimdilerde ekilen narları ile meşhur olan, Halfeti, karagül ve Fırat nehrinin aktığı bir turizm kenti olan, Harran, Karaali kaplıcaları ile ve kubbeli evleri ile, Bozava, başlı başına turizme açılan bir ilçe olmuş. Çatak mesire alanı, Yaslıca'da bulunan "Hayal Parkı" da Bozava ilçesini ön plana çıkararak faktörler olmuştur. En son olarak Urfa'nın mutfağından bahsetmeden geçemeyeceğim. Boranı, içli köfte, Urfaya has lahmacunu, Çiğ köftesi, Tepsi kebabı, sebze kak yemekleri yani biber, patlıcan, kabak dolması, Hamurlu yemekleri,ağzı açık, ağzı yumuk, Çiğ katmer daha isimlerini saymadığım bir çok yemek çeşitleri... Tatlıları; Kadayıf, Şıllık, Urfa peynirli tatlısı ile ve vaz geçilmez mıra kahvesi ile başlı başına kültürle yoğrulmuş bir antik şehridir Şanlıurfa...Şimdilerde Turistlerin akın ettiği bu dönemde gelip görülecek daha çok tarihi eserlerle karşılaşacağınızdan emin olabilirsiniz.

Allah'a emanet olun.

Kamile Özdemir